

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **dr. Franciscy Lajos.**
Társzerkesztő: **dr. Kaszala János.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

10118/906. btö.

Ő Felsége a király nevében!

A nyitrai kir. törvényszék mint büntető bíróság Sándor Géza kir. törvényszéki elnök elnöke alatt dr. Pazár Zoltán kir. törvényszéki bír., dr. Ehrenfeld Gyula kir. törvényszéki bír., valamint Tombor László kir. törvényszéki joggyakornok, mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett, a vádhatározatában idb. Lelkes Zsigmond ellen rágalmozás vétsége miatt foglalt vád fölött a kir. törvényszéknek 1908. évi 8028. szám alatt kelt végzése folytán dr. Sztranzky Izidor ügyvéd mint főmagánvádló képviselőjének a vádlottnak és Mérey Ágoston ügyvéd-jelölt mint védőnek jelenlétében, 1906. évi november hó 22. napján Nyitrán megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

Itélt.

Szabadlábban lévő idb. Lelkes Zsigmond (64. éves, róm. kath. tormosi származású, nagyrippényi lakos föld-birtokos, nős 3 gyermek atyja, ír, olvas, vagyonos) vádlottat bűnösnek mondja ki a Btk. 258. §-ába ütköző és a 259. §-a szerint büntetendő rágalmozás vétségében, a mit azáltal követett el, hogy a Nyitrán megjelenő „Nyitra-megyeyi Szemle” című hetilapnak 1906. évi május hó 10-án kiadott 20-ik számában „Levelezés” című és a vádlott aláírásával ellátott közleményben Váradi Mihály nagyrippényi lakosról valódiság esetén ellene a büntető eljárás megindításának okát képező és őt a közmegevesítésnek kitevő következő tényeket írta:

„Váradi Mihály elsősorban bácsi másodsorban hazsártos földész, ki azért haragszik róam, mert néhai édes anyját kit befalazott, koplaltatott, mint járási közgyám oly módon védtem meg, t. i. elvittem Nagytapolcsányba Lénárd Sándor ügyvédhez, ki az üldözött anyát a hálatlan fia ellenében alaposan megvédte.”

és ezért a vádlottat a Btk. 259. §-a alapján, de a 92. §. alkalmazásával 50 korona pénzbüntetésre mint fő és 10 korona pénzbüntetésre mint mellékbüntetésre itéli.

E kiszabott pénzbüntetés a jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt és végrehajtás terhe mellett fizetendő, az 1892. évi 27. t.-c. 3. §-ában meghatározott célokra fordítandók és behajthatatlanság esetén a Btk. 53. §-a értelmében 5 napi és 1 napi fogházra változtatandók át.

Köteles vádlott a Bp. 480. §-a alapján úgy a már eddig 24 korona 96 fillérben felmerült valamint a még felmerülendő büntető költséget az 1890. évi 43. t.-c. 9. §-ában meghatározott módon az államkincstárnak megtéríteni.

Ugyancsak a Bp. 480. §-a alapján köteles a vádlott Váradi Mihály nagyrippényi lakos, főmagánvádlónak 50 korona ügyvédi képviselői költséget 15 nap alatt és végrehajtás terhe mellett megfizetni.

Végül a Btk. 277. §-a alapján arra kötelezi a „Nyitra-megyeyi Szemle” című hetilapnak a kiadóját, hogy a jelen ítéletet indokálva együtt a „Nyitra-megyeyi Szemle”-nek a jelen ítélet jogerőre emelkedése után megjelenő első számában tegye közzé.

Indokok:

Idb. Lelkes Zsigmond vádlott a mai főtárgyalás folyamán az incriminált cikk szerzősét beismerte; beismerte azt is, hogy a közleményt a „Nyitra-megyeyi Szemle” című lapnak közlés végett beküldötte és érte a felelőséget elvállalta.

Védelmére azt hozta fel a vádlott, hogy a közleményben foglalt állításoknak s célja a közérdek megóvása és előmozdítása volt és azok a valódiságnak megfelelőek.

Még azt is felhozta a védelmére a vádlott, hogy a főmagánvádló régi ellensége, a ki őt több alkalommal ok nélkül sértette és vele szemben durva és kihívó magaviseletet tanúsított.

Miután azon körülmény, hogy valamely meggyalázó állítás célja, a közérdek megóvása volt a Btk. 263. §-a szerint csak arra szolgálhat indokul, hogy az állítás valódiságának a bizonyítása megengedtesék, és miután a vádlott büntetlenségét a Btk. 263.

§-ának utolsó bekezdése értelmében csak az állítás valódiságának a bizonyítása eredményezi,

a bíróság a vádlottat azon az alapon, hogy állításainak célja a közérdek megóvása volt, fel nem mentette.

A bíróság a vádlottnak a közérdek megóvására állapított védekezését figyelemmel a vádlott folytatolagos védekezésére legfeljebb annak az elbírálásánál vehette figyelembe, hogy az állítás valódisága bizonyításának van-e a jelen esetben helye, és ha igen — be lett-e az bizonyítva.

Miután a vádlott az állítás valódiságának a bizonyítására még indítványt sem tett,

annak a kiemelésével, hogy tárgyalanná vált annak az elbírálása, hogy van-e a jelen esetben a valódiság bizonyításának helye — a vádlottnak a Btk. 263. §. utolsó bekezdése alapján való felmentéséről szó sem lehetett.

Ami pedig a vádlott ama védekezését illeti, hogy a főmagánvádló öt több alkalommal ok nélkül sértette és vele szemben durva magaviseletet tanúsított, azt a bíróság a büntetendőség tekintetében figyelembe nem vehette és az — a mennyiben a vádlott ebbeli védekezése beigazolást nyert volna, a mi a jelen esetben meg nem történt, csak a büntetés kiszabása tekintetében mint enyhítő körülmény lett volna figyelembe vehető.

Miután pedig a rendelkezés részben leirt kitételek és állítások a főmagánvádlóra nézve nemcsak meggyalázók, hanem olyanok is, melyek ellenében valódiságuk esetén a büntető eljárás megindítására okot képezhetnek, és őt a közmegevesítésnek tennék ki, és miután ezen állításokat a vádlott nyomtatvány utján tette közzé: vádlottnak ténykedése a Btk. 258. §-ába ütköző és a 259. §. szerint büntetendő rágalmozás vétségének a tényálladékat állapítja meg, miért is őt a bíróság ebben bűnösnek mondta ki.

Mint hogy azonban a jelen esetben a vádlott büntetlen előéletére és előrehaladott életkorára mint nyomtatékos enyhítő körülményekre való tekintettel — melyekkel szemben súlyosító körülmény fel nem merült — a rágalmozás vétségére megállapított fogházbüntetés mint főbüntetés, legkisebb mértékének alkalmazása is túlszigorúnak látszott: a kir. törvényszék a Btk. 92. §-rt alkalmazandónak találta és a vádlott főbüntetését szintén pénzbüntetésben szabta ki.

Vádlottnak a büntető költségekben történt elmarasztalása a bűnösség megállapításának a jogi folyamánya.

A vádlottnak a főmagánvádló ügyvédi képviselői költségekben történt elmarasztalása a Bp. 480-ik §-án alapszik.

Főmagánvádló képviselője arra kérte kötelezni a vádlottat, hogy az ítéletet a „Független Hírlap” című nyitrai hetilap legközelebbi számában tegye közzé.

A nyomtatvány utján elkövetett büntetéseknél és vétségeknél a marasztaló ítélet közzétételének a kötelezettségére vonatkozólag az 1848. évi 18. t.-cikkben foglaltakon kívül a Btk. 277. §-a és a Bp. 574. §-ának utolsó bekezdése tartalmaz intézkedést.

A főmagánvádló képviselőjének ama kérelmét, hogy az ítéletet a vádlott tegye közzé támogatni látszik a Bp. 574. §-ának utolsó bekezdése, a mely szerint ha a nyomtatvány utján elkövetett büntetés vagy vétség időszak lapban volt elkövetve és a bíróság a vádlott bűnösségét megállapította, elrendelendő, hogy az ítéletet ugyanannak a lapnak a legközelebbi számában a vádlott tegye közzé.

A míg a Btk. 277. §-a a közzétételre vonatkozó kötelezettséget csak az időszaki nyomtatványban elkövetett rágalmozás és becsületsértés esetére határozta meg, addig a Bp. 574. §-ának utolsó bekezdése az említett kötelezettségről időszak lapban elkövetett bármely büntetés vagy vétség esetére kiterjedőleg rendelkezik.

Igy tehát a jelen esetben a mikor a vád tárgyát egy az időszak lapban elkövetett rágalmozás képezi, az ítélet közzétételénél nem a Bp. 574. §-ának utolsó bekezdésében foglalt rendelkezés, hanem a Btk. 277. §-ában foglalt intézkedés az irányadó.

Miután pedig ez a törvényhely nem hártja a vádlottra a közzététel kötelezettségét,

és miután az 1848. évi XVIII. t.-c. az 1880. évi 37. t.-c. 7. §-ával érvényben fentartott 35. §-szerint a marasztaló ítéletet az illető tulajdonosok vagy kiadók tartoznak lapjuk legközelebbi számában közzétenni,

és miután a most idézett t.-c. ezen kívül a Btk. 277. §-a is világosan előírja, hogy ha a becsületsértés vagy rágalmozás időszaki nyomtatványban követett el, az esetben az ítélet indokálva együtt ugyanazon nyomtatványban teendő ki.

A bíróság a főmagánvádló képviselőjének indítványával szemben nem a vádlottat, hanem a Nyitra-megyeyi Szemle kiadóját kötelezte arra, hogy a marasztaló ítéletet a Nyitra-megyeyi Szemlének a jelen ítélet jogerőre emelkedése után megjelenő első számában tegye közzé.

A kir. törvényszék mint büntető bíróság, Nyitrán, 1906. évi november hó 22-én.

Dr. Bartal. (P. H.) Sándor Géza,
jegyző. kir. törvényszéki elnök.

1039. szám.

1907. bünt.

Ő Felsége a király nevében!

A pozsonyi kir. ítélőtábla

Fabinyi Gusztáv kir. ítélőtáblai bíró elnöke alatt, Dr. Perjessy Mihály, Sztrechay Vince, Dr. Brandis Pál és Petri József kir. ítélőtáblai bírák, valamint Kraft Károly t. jegyző mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett a szabad lábban levő, rágalmozás vétsége miatt vádlott idb. Lelkes Zsigmond büntető perét, melyben a nyitrai kir. törvényszék 1906. évi november hó 22. napján 10118. szám alatt ítéletet hozott, a vádlott és a védő által a bűnösség megállapítása miatti felebbezésre folytatott 1907. évi 337. számú végzéssel elrendelt és Dr. Kozma Gábor ügyvéd mint a főmagánvádló képviselőjének helyettese és Blasko Mihály ügyvédjelöltnek mint különvédőnek jelenlétében 1907. évi június hó 27. napján Pozsonyban megtartott nyilvános felebbeviteli főtárgyaláson vizsgálat alá vevén, a vád és védelem meghallgatása után ugyanazon napon és helyen következőleg

Itélt.

A kir. törvényszék ítéletét helybenhagyja. Egyszerűsrendű a vádlottat a főmagánvádló képviselője részére 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizetendő 20 kor. büntető költségekben is elmarasztalja.

Indokok.

A kir. törvényszék ítélete ellen a vádlott és a védő a bűnösségnek megállapítása miatt felmentés végett felebbeztek. E mellett a védő a felebbeviteli főtárgyaláson a B. T. 263. §. 5. pontjának felhívásával közérdek megóvása címén kérte a valódiság bizonyításának megengedését. Ezt a kérelmet a kir. ítélőtábla elutasította mint olyat, a mely ebben az esetben helyt nem foglalhat, és pedig azért nem, mert maga vádlott beismerte a főtárgyaláson, a mi egyébként a vádra vonatkozó cikknek tartalmából is kitűnik, hogy a cikket, melynek egy néhány kitétele vád tárgyát képezi, a felett való felindultságában írta és tette közzé, hogy a főmagánvádló öt több alkalommal kihívó és sértő módon nyilvánosan támadta. Vádlottnak ez a beismérése pedig azt igazolja, hogy a vádlott a cikket bosszún alapuló megtorlásokképtette közzé a főmagánvádlónak nyilvános uton való megalázása céljából. Ily cél pedig akár a közérdek, akár a jogos magán érdek esetének megállapítását egyenesen kizárja.

Ezeknek előrebocsátása után a kir. ítélőtábla a kir. törvényszék ítéletét egész terjedelmében, helyes ténybeli és jogi érvelésénél fogva helybenhagyta, egyszerűsrendű a bűnösnek nyilvánított vádlottat a főmagánvádlónak a felebbeviteli főtárgyaláson való képviselővel okozott 20 koronában megállapított, büntető költségekben is a B. P. 480. §. alapján elmarasztalta.

Pozsony, 1907. június 27-én.

Fabinyi Gusztáv s. k. Sztrechay Vince s. k.
h. elnök. eladó.

A hivatalos másolat hitelül:

P. H. Motkó.

intézmény javára, a mely azonban soha sem fog számot adni arról, hogy mire fordította a pénzünket, ámbár szemernyi okunk sincs feltételezni, hogy nem fordította volna a maga elé kitűzött célra, míg azokat a helyi intézményeket, a melyeknek működésében boldogító örömmel szemlélhetnénk nap-nap után áldozatkészségünk gyümölcsét: veszni, pusztulni hagyjuk.

Mondják azonban, hogy vallásfelekezeti alapon álló gyermekvédelmi intézetek érdekében nehéz lenne tömöríteni az egész társadalom áldozatkészségét, pedig a hathatós gyermekvédelmi célok a társadalom nagy összességének támogatását igénylik. — A dolog talán még sem olyan nehéz, mint a minőnek látszik. Egy nagyobb vidéken, mondjuk egy vármegyében minden vallásfelekezethez van valaminő gyermekvédelmi intézménye, hát miért nem lehetne ezeket mind, a lakosság aránya szerint a közösen összeadott segélynek bizonyos százalékában részesíteni?

Jelen sorainknak nem az a célja, hogy a közönséget a Liga nemes ügyétől elidegenítsük. A sajtónak kötelessége rámutatni a társadalmi jótékonyág gyakorlásában észlelhető hézagokra és visszasságokra.

A Ligának meggyőződésünk szerint egyik legfontosabb feladata az, hogy szervezetét decentralizálva, erejének jelentékeny részét a vidéki gyermekvédő intézmények támogatására fordítsa.

Addig is azonban, a míg ez megtörténhetik, a fiókok vezetőinek oda kellene hatniok, hogy a gyermeknap jövedelméből, a vármegyében létező gyermekügyi intézmények segélyben részesüljenek.

Első sorban a nyitrai keresztény nőegyesület menháza az, a melynek a gyermeknap jövedelméből legalább némi segélyt juttatni szeretnénk, mert arra valóban nagyon rászorult. Azt hisszük, hogy a gyermeknap adakozás céljának ilyen részletes megjelölése a közönség áldozatkészségének fokozására is nem csekély mértékben hatna közre.

A kis emberekért. A néppárt programjába beillő interpelláció volt az, melyet Szencsényi György a vágbesztercei kerület orsz. képviselője f. hó 21-én a kereskedelmi miniszterhez intézett. A hálaló kereskedés, melyet a Felvidék iparos népe évtizedek óta üz, Ausztriában igazságtalanul szigorú elbánásban részesül. Hálaló embereinket az osztrák kereskedelmi kormány

iparuk gyakorlásában sokféleképpen akadályozza, mesterségük üzését, termékeik elárúsítását szigorú, sokszor teljesíthetetlen feltételekhez köti, s ha ezeknek a jelentékenyebb anyagi segédeszközöket nélkülöző emberek meg nem felelhetnek, őket az ország területéről kitiltja. Ugyanakkor az ausztriai honosságú hálalók nálunk zavartalanul folytathatják mesterségüket, s teljesen ugyanazt a szabadságot élvezik, melyet törvényeink és joggyakorlatunk saját honfitársainknak biztosít. Ennek az igazságtalan állapotnak a jelen viszonyok között csak úgy lehet véget vetni, ha kormányunk az osztrák hálalókkal szemben retorzióval fog elni s eljárását ahhoz a bánásmóddhoz alkalmazza, melyet a mi hálalóink odaát az osztrákok részéről elszenvedni kénytelenek. Ezt Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter megígérte, de ennél az ígéretnél is értékesebb az a kijelentése, hogy a tótok-lakta mostoha vidékeken a gyáripar létesítését tőle telhetőleg elő fogja mozdítani. Ebből is látható, hogy az az utóbbi időben a nemzeti-igazgatóktól oly sokat szidalmazott és gyalázott néppárt a tót nép anyagi jólétének és boldogulásának érdekei iránt nem csak nem közömbös, hanem ellenkezőleg minden eszközt és minden alkalmat megragad, hogy ennek a jobb sorsra érdemes, szorgalmas népnek helyzetén a társadalmi és állami gondoskodás erejével minél határozottabban segítsen.

Magyar betegség.

Írta: **Reflector.**

VI.

Ha nem ismerjük meg önmagunkat, akkor nem is vagyunk képesek megítélni, hogy többet vagy kevesebbet érünk-e másoknál és azt se vesszük észre, hogy hivatásunknak hiven megfelelünk-e, hogy rátermettek vagyunk-e arra az állásra, melyet betöltünk. Oly ember, a ki önmagáról önteltség nélkül tud ítéletet alkotni, az mindig hallgatni fog a kötelességérzet parancsára s igazságosan fogja megítélni mások tehetségét, hibáit és működését egyaránt.

Mily rohamos változása a viszonyoknak következne be rövid idő alatt, ha társadalmunk az önismeret útjára lépve, lerázná magáról azokat a szorongató bilincseket, melyeket csupa hiúságból, önámításból és egoizmusból rakott magára s most ereje elégtelen azok leküzdésére, mert nincs hozzá szokva elmékedésre és komoly társadalmi munkára.

Képzeld el, hogy mily állapotok jececsednének ki, ha az értelmiség megújulásának

korszaka köszöntene be. Mindenki az ő hivatása, egyéni hajlamai, anyagi viszonyai, társadalmi állása, műveltségi foka és szabad idejével való rendelkezése szerint, állapítaná meg azt az élet-programot, melyet komoly elhatározás, előszeregetet a kijelölt ügy iránt hozna létre. A könyvkereskedők boltjai oly keresettek lennének, mint ma a kávéházak; egyszerre élénken keresett szellemi tápláló cikké válna: a komolyan, tárgyilagosan beszélő könyv. Az írók nem éheznek s végre érdemes lenne Magyarországon is irodalommal foglalkozni. A szép művészetek: festészet, szobrászat, új és új irányítást nyerne, mert a tárlatokra, nem a sétahangverseny és a szép toalettek kedvéért zárandokolna a közönség, hanem hogy szívét, lelkét, izlését nemesítse. Ilyen közérzés varázserővel hatna a művészetek alkotó vágyára, mert a törekvő egyének — természeti ösztönnél fogva — azon a téren igyekeznek előrenyomulni, melyre a közfigyelem legjobban irányul.

De mily haladást mutatna fel a társadalmi és közgazdasági kérdések alapos tanulmányozása és azok gyakorlati megoldása, ha a kártyázásra és más mulatozásokra pazarolt időnek csak egy részét okosan, rendszeresen használtuk volna fel e célra! „Az idő pénz“ ezt állítja a közmondás. S tényleg nincs találobb jellemzés a mi időpocsékolásunkra, mint ennek a mondásnak az idézése.

Hogy a magyarság anyagilag és gazdaságilag oly gyenge lábón áll, az csak annak tudható be, hogy az időt nem tudta, nem akarta hasznosan kiaknázni. — Pedig ha mindnyájan az imént ecsetelt módon hasznos tevékenységre fordítottuk volna szabad időnket, akkor a kiválasztás törvénye számos kiváló egyéniséget hozott volna felszínre, melyeket a mai viszonyok rejtve, leköltve tartanak.

A föld gyomra is nagy kincseket rejt magában. Ha az ember azokat nem kutatja fel, akkor értéktelenül hevernek ott! Ha az egyén kiváló észszel, kitűnő ítélőképességgel van felruházva, de azt nem veszi igénybe, hogy azzal valamely ügynek szolgálatába álljon; ellenkezőleg egyedül értéktelen szórakozásra fordítja idejét, akkor a nagy tehetség értéktelenül fog parlagon heverni. „A gyakorlat teszi a mestert.“ Tehát, ha mindenkit az az érzés hatna át, hogy tudását (egy bizonyos irányban mindenki rendelkezik olyannal) nemes célok szolgálatára kell fordítania, akkor tudásának (hivatásán kívül eső) elméleti és gyakorlati fejlesztésével oly eredményeket érhet el, melyek az egyént olyképpen emelik fel,

vettem, hogy én is elég jó benyomást tettem reá.

Öt órakor jelentette inasom, hogy az udvarmester kéret a dinérhez. A dinér kitűnő volt, nem különben a vörösbőr is és kellemes hangulatban vonultam szobámba, hol egy jó szivarra gyújtva kineztam az ablakon. Önkénytelenül is a vár azon része felé néztem, melyben a grófnő legidősebb leánya feküdt súlyos betegen. Hosszú egy emeletes épület volt, közepén egy gömbölyű toronnyal, ez a tulajdonképeni ősi vár, még sáncárokkal is körül volt véve, amely azonban most szép fákkal volt beültetve és a várparkba torkolt. Nem tudom miért, de hirtelen gyanakodni kezdtem, vajjon nem rejtegetnek-e az ősrégi falak valami mást is és elhatároztam, hogy egy megbízható altisztemmel megfigyeltetem a park ezen részét.

Nemsokára azután megjelent az udvarmester és átadta a grófnő üzenetét, ki teára hívott. A legszeretetre méltóbban fogadott úgy ő, valamint leánya is. Kérdősködtem a marquise hogylétéről a grófnő megint vizsgálódva tekintett reám és észrevettem, hogy a lánya kissé elpirult. Nyolc napja voltam már a grófnő vendégszerető kásátlyában és viszonyunk a legszívélyesebb volt. Louison iránti vonzalmam nap-nap után melegebb lett

és ő szívesen látta udvarlásomat. — Még két napom volt, azután — ilyen a katonasors — indulnunk kellett tovább. Delután Louisonnal sétáltam a parkban, mindketten hallgatagok voltunk. Szívem hangosan dobogott, s egy kedvező pillanatban lábaihoz borulva bevallottam szerelmemet...

Szent Isten... keljen fel! hamar... kiáltá rettentően megijedve. És nem is látom többé drága Louison? kérdém sűgva, mert a grófnő alakja tűnt fel a parkban. — De igen, jöjjön holnap vacsora előtt a régi várba... várni fogom...

Végre nagy nehezen eljött a másnap és egy végtelenségnek tetsző idő után az este. Nesztelenül osontam be a régi vár folyosójába, sötét volt, csakhamar megpillantottam Louison alakját, megfogta kezemet és egy termen keresztül nagy pompával berendezett szobába vezetett.

Nem tudom mi mindent beszélhettem, de Louison épp kimondta a boldogító gent, mikor egy rejtett ajtó pattant fel és egy nyulánk harcias fiatalember állt előttünk.

Soha sem egyezem bele uram, hogy nővérem egy német tiszt neje legyen. Azonnal megismertem a grófot, egyike volt azon gárda tisztnek, akik az utolsó útközben halálra szánt vakmerőséggel védelmezték egy általunk körülzárt falut. — Louison, ki attól félt, hogy bátyja meg

talál támadni, közénk vetette magát és siró hangon kérlette: „Henry ne tégy boldogtalanná.“ — Ebben a pillanatban lépett be a grófnő, elsápadt, mikor fiát meglátta.

Bocsásson meg báró úr, de meg akartam fiamat menteni, és ezért hozakodtam elő a beteg leányomról szóló mesével.

Meghajoltam és megkértem egészséges leánya kezét.

Louisonom anyja nyakába vetette magát, anya és fia láthatólag megváltak hatva és Louison menyasszonyom lett. — Bár mennyire fájlaltam is, jövődöbéli sógoromat el kellett fognom és magammal vinnem, ő volt az egyetlen hadifogoly drága Louisonomon kívül, kit a hadjárat alatt elfogtam.

Louisonnal rövidesen megesküdtem és ő mint szerető feleség követett hazámba.

Látják uraim — folytatta az őrnagy — véres hadjárat alatt is lehet vérnélküli, szelid hódításokat tenni.

És bizony boldogabbak lennének az emberek — jegyezte meg a polgármester — ha összezúzva minden ágyút és minden puskát az ész és a szív fegyvereivel indulnának hódító hadjáratokra...

A társaság helyeslőleg bólintott s Bewens őrnagyra emelte poharát.

hogy lelkületének nyugalmat, sőt oly boldogság-érzetet nyújt, melyet semmiféle szórakozás, mulatozás nem képes létre hozni.

E lapok hasábjain nem szólhatunk közvetlenül az egész ország közönségéhez, sem pedig az illetékes tényezőkhöz. Van azonban egy módja, hogy szerény, de annál inkább a magyarságért őszintén aggodó szavunkat, azok hallják meg, a kiket legjobban illet. És ezért esdő szómat vármegyénk nemesen és hazafiasan érző férfiához intézem. Ha már politikai téren nem tudunk áldásdús munkát végezni, legalább társadalmi kérdésekben hozzon bennünket össze a haza szeretete!

A megyebizottsági tagokat egyenkint és összességükben kérve-kérjük tegyék magukévá a következő vázlat-indítványt:

a) A vasárnapi munkaszünet szigorítása angol mintára; korcsma, vendéglő, kávéház vasárnap zárva maradnak.

b) A szeszes italok (bor és sör kivételével) továbbá a pezsgő és a játékkártya jóval magasabb megadóztatásban, mint eddig, részesüljenek.

c) Nyilvános, vagy magán helyen üzött hazárd kártyajátéknak hivatalból való legszigorúbb üldözése.

d) Nyilvános helyeken a kártyázás idejének korlátolt meghatározása s annak szigorú ellenőrzése.

e) Az osztálysorsjáték eltörlése.

f) A lóversenyi totalizátor eltörlése, vagy legalább az abban való részvételnek újabb megnehezítése.

Egy ilyen (kellő indokolással felszerelt) indítvány, melyet felirat gyanánt a kormány, a képviselőház, mint pedig a többi vármegyékhez, pártolás céljából terjesztetnek elő, nem maradna hatás nélkül. Csak meg kellene ragadni az alkalmas pillanatot s felszinen kellene tartani a kérdést. Kormányunk rendelkezik annyi szociális és hazafias érzéssel, hogy a fontos ügyet figyelmére méltatná s tömérdek munkája dacára találna időt és módot, hogy „a magyar betegség“ ellen-szereiről gondoskodjék.

Elég legyen tehát a sok beszédből és írásból, lépjük át a cselekvés Rubikonját. Állítsuk talpra a magyarságot. — A társadalmi és gazdasági tevékenység képezi a modern nemzeti munka a-b-c-jét.

Művelt, erkölcsös és gazdag társadalom nélkül a XX. században független önálló államot elképzelni is lehetetlenség.

A magyar nemzetnek tehát a megújodás útjára kell térnie. Ezen felemelkedhetik, e nélkül bizton elbukik!

(Vége.)

Nemzetiségek a kath. népszövetség ellen.

A Felvidék katolikus mozgalmainak egyik lelkes harcosától vettük az alábbi sorokat:

A „Ludové Noviny“ március 13-iki számában „Ne gyalázzatok a mi népünket“ című cikk jelent meg, melyben ezen újság, ha ugyan annak lehet nevezni, hozzá illő modorban neki ront a — hála Istennek — szépen megindult katolikus népszövetségi mozgalomnak.

Már attól is fáj a fejük, hogy katolikus értelmiségünk kipróbált egyházi és világi férfiak vezetése alatt kath. népünket, ennek saját érdekében társadalmilag szervezi, természetesen a trikolor, és nem a nemzetiségi zászló alatt. S ezen zászló alá szívesen ezrível sorakoznak nemcsak a magyarok, hanem a míg meg nem metyelgett tótok is, s épp ez fáj nekik.

Otromba módon neki rontanak ezen katolikus mozgalom lelkes kezdeményezőinek, terjesztői és vezetőinek, és gondos atyai szeretettel óvják a tót katolikus népet mint valami haerezistól, vagy szellemi pestistől. Ugyanakkor a valódi

haeretikusokkal úgy egyházi, mint politikai és társadalmi értelemben véve a szót, „za tú nasú slovincinu“ jelszó alatt ölelkezni, cimboráskodni, az szerintük hazafias és katolikus cselekedet. Nekik nem kell az apostoli lelkületű, minden ízében katolikus Zichy Nándor gróf, sem a lelkes katolikus Rakovszky, nem elég garancia nekik a nagytudományú Prohászka, sem a szelídelkű és köztiszteletben álló Csernoch, sem a puritán és Krisztus szíve szerinti Molnár, és más lelkes kath. férfiak, hanem szerintük Mudrony, Hodzsa, Blahó, Hlinka, Juriga tevékenysége, ez az igazi orthodox és egyedül üdvöztető katolicizmus.

Elég vakmerőek fentnevezett katolikus férfaink nemes és tiszta intencióit is kétségbe vonni, melylyel évekként ezelőtt a néppártot megalakították, s nemtelen gyanúsítással azt állítják róluk, hogy őket a néppárt megalakításában csupán magánérdekek, u. m. miniszteri bársonyszek, képviselőházi elnökség, főispáni méltóság stb. vezették. Ezek után rágalommal telített okoskodásuk folyamánként fölvetik a kérdést, hogy vajjon ezeknek higgyenek-e? Vajjon ezen katolikus férfiakat a népszövetség megteremtésében nemes cél vezette-e?

Elég szemérmetlenül tagadásba veszik ezt is és óva intik a katolikus mozgalomban való részvételtől. Hogy mit tettek a Zichyek, Rakovszky, Prohászka stb. a katolicizmusért azt e haza határain túl is tudják, és ők a „nagy katolikusok“ is bizonyára tudják, de hogy mit tett Mudrony, Hodzsa, Blahó Juriga, Hlinka et consortes, arról az egyház történelem semmit sem tud. Legfeljebb azt jegyezheti fel róluk az igazságos clió: hogy a papok, püspökök és így az egyház tekintélyét is aláadni segítették, s az Isten és hazánélküli szocialisták számára előkészítették a talajt; mert ők az új mohamedánusok, kiknek véleménye szerint minden katolikus magyarul érző pap gyaúr, istentelen és hitetlen, s az ilyen istentelen papok- és püspököktől, kik zsandárokkal mennek templomot szentelni, sokat kell szenvednie a szegény tót népnek. (Ludové Noviny ez évi 11. számában.)

Ugyan mondják meg a tót népnek ezen új apostolai, hogy egy pár lázító röpiraton, piskolódó újságon kívül mit adtak ennek a szegény tót népnek? Miséznek, temetnek-e, vizik-e póreit ingyen, birtokaikat parcellázzák-e? Ilyenfélét a nagy tót hazafiakról sem nem hallottam, sem nem olvastam. De annál többet a mi lelkes katolikus vezetőinkről. Bankokat alapítanak, a hol kamat nélkül osztogatnak pénzt...! Jó dolog az a „nemzetiségi hazafiság“, megéri a két-három évi szegedi vagy váci vendégszereplést, ugye?!

Ezek után kérve-kérem, különösen a Felvidék kath. papságát, mindenkit, kiből még van ragaszkodás egyháza iránt, tisztelet püspökeink iránt, mindenkit, a ki a Felvidék tót népének jól felfogott érdekeit szíven viseli, ne hallgasson a Hodzsa és Blahók által terjesztett gyalázkodó beszédekre, melyek erkölcsi züllést idéznek elő népünk lelkében, hanem lelkes és kipróbált vezéreinket követve, sok száz paptestvérünk példáján buzdulva, s felismerve a veszélyt, mely mindnyájunkat fenyeget, teljes buzgósággal terjeszsze a katolikus népszövetség eszméjét, mert a ki még ettől is fél, az már most is egy megvert pásztor, a kinek a nyája el fog széledni. Itt a Felvidéken egy újabb dogmát mondtak ki az előbb nevezett „egyház-atyák“ t. i. hogy csak a „Slovensky Tyzdeník“, „Ludové Noviny“, „Národný Hlasník“, „Národné Noviny“ stb. szerkesztői és olvasói juthatnak a mennybe.

Ezzel a fanatikus hóborttal szemben népünk felvilágosítása, állandó kitanítása és védelme elkerülhetetlenül szükséges. S éppen ehhez a célhoz, mely úgy vallási, mint hazafiúi szempontból elsőrangú fontossággal bír, szolgáltató kitünő segéd-eszközt a kath. Népszövetség.

Ujdonságok.

Az új főispán beiktatása. Gróf Wilczek Frigyes a kinevezendő nyitrai főispán, mint értesülünk, több nyitrai megyei képviselő előtt kijelentette, hogy székfoglalását csak a husvéti ünnepek után óhajtja megtartani. Erre a körülményre vezetendő vissza a kinevezés publikálásának halogatása. Az a híresztelés, melyet a múlt héten Nyitrai terjesztettek, mintha gróf Wilczeknek a kinevezése is már meghiusult volna, semminő alappal nem bír. Az új főispánjelölt a saját kezdeményezéséből lépett érintkezésbe a nyitrai megyei irányadó politikai körökkel, a mi arra vall, hogy kinevezése elé legfeljebb csak az gördítene akadályt, ha nem lenne kilátása arra, hogy ugyanazokkal a körökkel a vármegye politikai vezetésére vonatkozólag meg fog tudni egyezni. Ez az eset azonban, mint lapunk múlt számában megírtuk, fenn nem forog. Gróf Wilczek első érintkezése is bizalmat és rokonszenvet keltett.

Személyi hír. Bossányi József nyug. nyitrai városi plébános és a chvojniczai faragó műhely igazgatója, a folyó hó 16-án elindult országos zarándoklattal Lourdes-ba utazott.

Kinevezés. A nyitrai pénzügyigazgatóság Klemánovits János érsekújvári lakos, városi adó-pénztári gyakornokot az érsekújvári adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Uj jószágfelügyelő. A hercegprímás Feichtinger Sándor, farnadi uradalmi intézőt bajcsi jószágfelügyelővé nevezte ki, a kinek hatásköre a verebélyi, érsekújvári és pozsonyi uradalmakra is kiterjed.

Áthelyezés. A trencsényi vasúti állomás főnöke Altmann Frigyes szolgálattételre Rákospalotára rendeltetett be, Friedrich József vágbesztercei állomásfőnököt pedig Trencsénybe helyezték át.

Az esztergomi egyházmegyéből. Mráz György érsekújvári kaplán betegség folytán ideiglenesen szabadságot látott, és helyébe Toma István újművészt küldetett. — A nyitrai főesperességhez tartozó kerületi alesperesek, névszerint Pulmann Andor radosnai, Gyürky István szelőcei, Steinhöfer Gyula dr. ujlaki és Janda József dr. pereszényi esp. plébánosok folyó hó 19-ikén dr. Roszival István prelátus, nyitrai főesperesnél tanácskozára jöttek össze, mely alkalommal elintézték Horváth István volt nyitrai esperesnényi káplánnak ideiglenes nyugdíjaztatása iránti kérvényét. A főesperesi bizottság a kérvénynek helyt adott.

Uj plébános. Szőke József nyitrai egyházmegyei áldozópap megkapta a trencsényi plébánia javadalmát, a hol eddig mint adminisztrátor működött.

A katolikus kör közgyűlése. F. hó 22-én tartotta a nyitrai katolikus kör ez évi rendes közgyűlését, melyen a tagok nagy számban jelentek meg. Jeszenszky Alajos apátkanonok elnök megnyitotta után dr. Puchovszky Bálint Nyitra alsó-városi esperes plébános titkári jelentését terjesztette elő, melyben a kör múlt évi működését rajzolta meg. Belák József pénztáros a kör anyagi viszonyairól számolt be. A tagok évi díjai s egyéb forrásokból (kártyapénz, billiárd, mulatságok jövedelme) befolyt 6442.16 k., melylyel szemben a kiadás 6409.46 k. rüg. Hosszabb időt vett igénybe az alapszabályok módosítása, melyet a közgyűlés a választmány által kidolgozott szövegben fogadott el. Azután a választások megejtésére került a sor. Steiner Gyula választmányi tag megleghangu felszólalása után, melyben a lelépő tiszviselői kar érdemeit emelte ki, nagy lelkesedés közepette közfelkiáltással elnökké újra Jeszenszky Alajos apátkanonok választott meg, a ki a személye iránt ismételtlen megnyilvánuló bizalmat szívelyes szavakkal köszönte meg. Ugyancsak közfelkiáltással választották meg a kör többi tiszviselői is. Aelnökök lettek: Simonffy Gyula és dr. Puchovszky Bálint. Igazgató: Kubinyi Endre. Titkár: Lihán Jenő. Háznagy: Kiss Mihály. Ügyész: Riszner Károly. Jegyzők: Pojtek Alajos és Harmath Arthur. Választmányi tagok, titkos szavazás útján: Bócz Antal, Faschler Ferenc, Fellner Jakab, Dr. Franciscy Lajos, Freissberger Viktor, Havas Lajos, Huszár István, Jakubovich Sándor, Juhász Sándor, Kertész Gyula, Konrád Ferenc, Kútvaszer István, Merkader Antal, Mihálik József, Orell Géza, Dr. Oszuszkó

Sándor, Poppelka János, Roch Gyula, Saffár József, Sarmaságh Géza, Steiner Gyula, Szurmay József, Takáts Béla, Turtsányi Károly, Számvizsgáló bizottság: Filberger Vilmos, Ötvös Ödön, Poppelka János, Rasskó Timót, Szita László. A választás eredményének kihirdetése után az elnök megköszönve a tagok érdeklődését, a közgyűlést berekesztette.

Halálozás. *Holényi* Ferenc primási uradalmi számtartó, Nyitrai megye törvényszéki bizottságának tagja, folyó hó 26-ikán 62. életkorában Nagycsényben elhunyt. — Nyugodjék békében!

Értesítés. *A nyitrai kath. kör,* 3. b. b. j. felolvasó estjét március 29-én, vasárnap este 6 órakor fogja tartani a következő műsorral: 1. Zeneelőadás. 2. Felolvasás tartja *Steiner Gyula* úr. 3. Kuruc dalok, előadja dr. *Láng Mihály* zene-kísérettel. 4. Humoros költemény, előadja *Deák József* úr. 5. Magyar népdalok, éneklő *Veres Pál* úr, dr. *Pazár Zoltán* úr zongorakísérettel. — A 4-ik befutó felolvasó este április hó 5-ikén lesz vasárnap 6 órakor a következő műsorral. 1. Zene-előadás. 2. Felolvasás, tartja Dr. *Franciscy Lajos* theol. tanár úr. 3. Zongora-előadás, tartják *Seeber Lujza* k. a. és *Harmath Arthur* úr. 4. A haza, Ábrányi Kornéltól. Melodráma, előadja *Palásthy László* úr. Zongorán kíséri dr. *Pazár Zoltán* úr. 5. Magyar dalok, zongorán előadja dr. *Ötvös Béla* úr. Belepő díj nincs. A kör a tagok ismerőseit is szívesen látja. *A rendező bizottság.*

Az attraki plebánia, mely a 40 éves Ballon József halála folytán megüresedett, csak május hó folyamán fog betölteni. Legtöbb kilátása van Molnár Iván udvarnoki káplánnak.

A feminizmus Nyitrán. A feminizmus neve alatt ismeretes női mozgalom az ország fővárosából a vidékre kezd kiterjedni. Érsekújvárott Bedy Schwimmer Róza a „Nő és Társadalom” szerkesztője, a budapesti feministák kiküldöttje, ma felolvasást tart, *Nyitrán* pedig a nevezett kiküldött április hó 12-én délelőtt 11 órakor a városház nagytermében „Mi a nőmozgalom célja?” cím alatt fog előadást tartani. Mint a legtöbb társadalmi mozgalomban, mely régi viszonyok és állapotok átalakítására törekszik, úgy a feminizmusban is van jó és rossz is. A társadalom összessége az ő helyes életérzékével majd megállapítja, hogy mit lehet a feminizmusból a női hivatás és a társadalmi rend kára nélkül elfogadni és mit nem. Annyi már előre bizonyos, hogy a keresztény nemzetek ebredező lelkismerete a nőt az élet küzdelmeiben védeni és óvni kész minden erejével s nem engedi őt kizavarni abból a szerepkörből, melyet számára a családi tűzhely biztosít, a melynek révén a nő a család és a társadalom igazi úrnője és őrszelleme lehet s azzá kell is lennie.

A nyitrai gyermeknap A gyermeknap Nyitrán f. évi április hó 3-án tartatik meg, reggel 9 órakor a helybeli tűzoltó-zenekar bejárja a várost, majd a városháza előtti terezen hangversenyez. Reggeli 9 óratól délután 5 óráig a városházterem levő Guttman-fele nyári kioszk előtt lesz a gyűjtő szekrény felállítva, melynél Nyitra város hölgyei és az itteni nemzeti színház elsőrangú művésznői fognak felváltva örködni s eközben virágot s a gyermeknap javára f. évi április hó 4-én, szombaton tartandó színielőadás jegyeit fogják árulni. A tűzoltó-zenekarok kívül három cigányzenekar és a nemzeti színház zenekara fogják szórakoztatni a közönséget; e helyütt kiemeltetik, hogy az említett zenekarok ebbeli kötelezettségüket díjtalanul vállalták. Mezei Béla, a nyitrai nemzeti színház igazgatója, a f. évi április hó 4-én tartandó előadásának bruttó jövedelméből 25 százalékot ajánlott fel a gyermekvédelem oltárára. Az „Országos Gyermekvédő Liga” helyi intézősége felkérte a helybeli tanintézetek igazgatóit, hogy az ifjúság körében gyűjtést indítani sziveskedjenek, egyben pedig megkereste a helybeli pénzügyintézeteket, iparos- és kereskedelmi társadalmunkat, hogy a jótékony eszme érdekében a gyermeknapon szintén részt venni s adományaikkal annak sikeréhez hozzájárulni sziveskedjenek. A gyermeknapon résztvevő iparos- és kereskedő társadalmunk adományainak átvételével s beszolgáltatásával a hölgybizottság Havel Józsefné, Tenczer Gyuláné úr-hölgyeket, Árpási Mici, Biringer Adri, Bohunka Etus és Miklóssy Maca urleányokat bízta meg, kik ebbeli megbízatásukat legnagyobb készséggel fogadták. Már ezuttal hangsúlyozzuk, hogy a rendezés munkáját teljesítő hölgybizottság Turcsányi Ödönne öngyűlöletével élén oly fáradhatatlan buzgalommal és áldozatkészséggel hatnak közre a nemes cél sikere érdekében, hogy az eredmény már is fényesnek ígérkezik. A hölgyek

beosztása — a bizottság határozatához képest — a nevek kezdő betűinek sorrendjében fog eszközöltetni, s a megtörtént beosztásról külön értesítések fognak kibocsátatni.

Az egyszerűsített ritka példája. Köztudomású helyi társadalmunkban azon odaadó buzgóság, melylyel *Szteskal József* kanonok a ker. szociális egyesület ügyeit szívesen viseli és előmozdítja. Bár beteges állapota nem engedi, hogy az egyesületbe gyakran ellátogasson, azért az egyesületnek nehéz s még mindig úttörő munkájában mi sem történik az ő tanácsa, lelkesítése és jó akaratú támogatása nélkül. Azon tervet is, hogy az egyesület különben is szép helyisége mintaszere s mondhatni páratlan egyesületi házá épüljön ki, az ő áldozatkészsége vitte ismét előbbre. A múlt vasárnapon a munkások névnapját tartottak elnökük tiszteletére. Az egyszerű szavakba öntött üdvözlésre, melyekben a tagok jókívánataikat kifejezték, az elnök megható beszédet mondott azon köteleméről, mik úgy őt, mint a munkást a valláshoz kötik. Szíves-lelkes támogatni kész az egyesület ügyét és háza kibővítésére 1500 koronát ajánl föl. Az egyesületet rendkívül hálára kötelezi e nemes tett, mert a megyés püspök úr adománya után, ki a szükséges téglát anyagot adta az építkezéshez, ez újabb jótétemény lehetővé tette, hogy az építkezést a jövő héten megkezdjék.

Az ipartestület előjárósága. A nyitrai ipartestületnek múlt vasárnap tartott közgyűlésen elnöké újra *Unzeitik József* választott meg. Előjárósági tagok lettek: Blaskó József, Csernyák József, Dubovicsky Imre, Goldbach József, Gürtelschmidt Károly, Hromy Endre, Juhari Károly, Juresó Lipót, Kostyál János, Kramár Vilmos, Minárik András, Morvay Kálmán, Raskovics Károly, Ronchetti Oszkár, Sulgán András, Stiff Gyula, Hinger Mór, Szabó József, Sovanyecz János, Tauszig Ignác. Számvizsgálók: Gabmayer Miklós, Sick Gyula, Szurmay József.

Inzultus az utcán. Neumann Emil, a Nyitrai Központi Bank igazgatója, múlt hétfőn a Tóth Vilmos utcában, a vele szembe jövő Grünfeld Nátán lapszerkesztőt és ügyvédet insultálta. Az eset előzménye az, hogy Neumann Emil a Grünfeld ellen indított sajtóperben nem kapta meg a várt elégtételt s e fölötti felháborodásában az első alkalommal, hogy ellenfelével találkozott, maga vett elégtételt az azóta is folytatott hírlapi támadásokért.

Ker. szoc. pártszervezet. A munkásosztály jövőjét csak üdvös szociális törvények biztosíthatják. E kétségtelen igazság indította a ker. szocialistákat arra, hogy politikai pártot alakítsanak, a mi a központban a múlt évben meg is történt. A keresztény szociális politikai párt programja ismeretes. A párt központi vezetősége március 16-án tartott gyűlésén elhatározta, hogy a politikai helyzet sürgető szavának engedve, a pártszervezést intenzívebben meg fogja kezdeni. E végből Nyitrán márc. 29-én d. u. 4 órakor a ker. szociális egyesület helyiségében (Vármegeháztér 8. sz.) nagyszabású népgyűlés lesz, melynek célja a helyi pártszervezet megalakítása. A központ részéről kiküldött szónok dr. *Lakatos Géza* ügyvéd, a központi pártvezetőség elnöke. Az egyesület pártoló és rendes tagjait, nem különben mindazokat, kik a keresztény szociális elvekkel rokonszenveznek, a gyűlésre ez uton is tisztelettel meghívja az egyesület vezetősége.

A rokkant és nyugdíj egyesület közgyűlése. Vasárnap d. e. folyt le a ker. szociális egyesületben a tagok és az érdeklődők nagyszámú részvételével a m. munkások rokkant és nyugdíj egylete 122. nyitrai fiókjának közgyűlése. *Kubinyi Endre* elnök nyitotta meg a gyűlést, dicsérettel szólva a fiók szép haladásáról s kitartó munkára buzdítva a tagokat. Majd dr. *Kaszala János* jegyző vázolta a központi jelentést. Az egész országban 55443 fizető tagja, 163 fiókja van az egyletnek. Vagyona 3000.070.71 korona. Az 1907. évi vagyoni emelkedés 690.058.14 kor. Az államtól 5000 kor. segélyben részesül. A lefolyt évben több hasonló célú kis egylet olvadt be az egyletbe. A rokkantak megvizsgálása végett 8 orvosi kerületet osztottak be. Jelenleg 266 rokkant élvez segélyt. Az 1907. évben kiadott segély 106.503 korona volt. A nyitrai fiók taglétszáma 97-el növekedett, most 318. *Bélek József* helyi pénztáros jelentette ezután, hogy a fiók bevétele 4155.78 kor. kiadása 680 kor. A külön alap 95.67 kor. A 3% kezelési díj, melyről a tisztviselők jótékony célra mondtak le 109 kor. A pénztári felmentvény megadása után a közgyűlés két javaslatot tárgyalt, melyek fölött április 20-án Budapesten a küldöttek évi közgyűlése

fog dönteni. Az egyik az özvegyek állandó nyugdíjának, a másik a haláleseti segély pénztár behozatala. A fiók közgyűlése heves vita után a központ álláspontjára helyezkedett, t. i. hogy az özvegy nyugdíj még az illeték 3-szoros emelése mellett sem volna megadható. A haláleseti segély pénztár veszedelmes próbálkozásba sodorná az országos egyletet. Maradjon az egylet kifizető céljánál. A fiók egyébként küldöttjeinek azt a megbízást adja, hogy mindkét javaslat ellen szavazzanak a központban. Ezután megválasztott 6 póttag a választmányba és 3 kiküldött Juhari Károly, Jankovics Pál és Neugebauer Kálmán. Végül elnök megköszönve a tagok részvételét s a gyűlést bezárta. A gyűlés után sok új tag iratkozott be. A fiók működésének lefolyt két éve a legszebb jövővel kecsegtet.

Mérey Lajos a nemzeti bankról. A kiegyezési politikások közül többen veszélyt látnak abban a törekvésben, hogy az önálló magyar bank 1911-re felállítsassék. Áldozatok nélkül a gazdasági különválásnak ezt az első lépését aligha tehetjük meg. Magyarország eddig minden közjogi vívmányt áldozatok árán szerzett meg. Maga a 67-iki kiegyezés is, a mely pedig messze van a teljes állami önállóság eszméjétől, rengeteg pénzünkbe került és kerül is. El lehetünk rá készülvé, hogy az önálló bank ügyét sem fogjuk anyagi megerősítés, esetleg károsodás nélkül nyelbe üthetni. Az egész kérdés e tekintetben azon sarkallik, megérdemli-e az önálló bank, mint közjogi intézmény, azokat az áldozatokat, melyeket érte hoznunk kellene? A függetlenségi párt erre azt feleli hogy: igen. Mint gazdasági intézmény — így vélik — az önálló bank kezdetben talán nem fog nyereséget jelenteni, de annál nagyobb lesz a politikai fontassága, s rövid idő múlva gazdaságilag is beválk. Ennek a felfogásnak kell tulajdonítani, hogy a bankbizottságunk a függetlenségi párthoz tartozó tagjai az önálló bank előkészítését vallják feladatuknak, a mint ezt a múlt napokban igen határozottan fejezte ki *Mérey Lajos*, a nyitrai választókerület képviselője, a ki a „Neue Freie Presse” egyik reá vonatkozó téves hírének cáfolata kapcsán a következőket mondotta:

Nem lehet vitás azon tétel, hogy a függetlenségi 48-as párt által kiküldött tag a közös jegybank mellett nemcsak nem szavazhat, hanem ilyen véleményváltozása esetén a bizottsági tagságról le kellene mondania és még a pártból is ki kellene lépnie.

Le kellene mondani, mert a függetlenségi 48-as párt csakis az önálló magyar jegybank határozott híveként jelölte a pártjabeli tagokat. S ki kellene lépnie a pártból, mert az önálló magyar jegybank oly sarkalatos pontja a párt programjának, melyhez való ragaszkodás nélkül senki ezen pártnak megbízható tagja nem lehet.

Átvett örökség. Id. Lelkes Zsigmond nagyrippényi birtokosnak még boldogult szerkesztő és kiadó eldönik alatt, 1906. tavaszán valami ügye-baja akad Várad Mihály nagyrippényi gazdalkodóval, a kit Lelkes a Nyitrai megyei Szemlében támadott meg. Ebből bűnper lett, melyben Lelkes Zsigmondot csekély pénzbírságra ítélték el. A jogerőssé vált bírói ítéletet a törvény rendelkezése szerint mai számunkban közöljük.

A radosnai kántori állás. A Kossányi Flóris radosnai kántortanítónak még decemberben váratlanul bekövetkezett halálával megüresedett radosnai kántortanítói állást csak a nyár folyamán töltik be. A helyettesítést a sárfői nyugalmazott kántói végzi. Radosnára sokan készülnek pályázni.

Vásári csendélet. Az e hó 23. dikán Nyitrán megtartott országos vásár alkalmával valóságos balsors üldözte a tolvajokat. Úgy látszik, hogy rendőrségünk eleve derekasan szervezkedett a „kritikus” napra, mert nem kevesebb, mint 16 lopási esetben, 22 tettest sikerült in flagranti ártalmatlanná tennie, a kik mindnyáján mint alkalmi tolvajok, a legkülönbözőbb vásári árut loptak. Igen üdvös intézkedés volt az is a rendőrségtől, hogy a közismert s nagy számmal összesereglett patai, sopornyai, assakurthi és udvarnoki, legnagyobb részét asszonyokból álló alkalmi tolvajnépséget még a vásár megkezdése előtt összefogdosztatta s őrizet alá vette, a vásár befejeztével pedig a városból kiutasította s ezen eljárásával őket eleve is ártalmatlanná tette. Bár rendőrségünk csekély létszáma mellett, a napról-napra terhesebbé váló közbiztonsági szolgálat nehéz követelményeinek mindenben eleget tenni nem képes, de a buzgó s helyes vezetés mégis sokat tehet, a mint ezt e napon dicséretesen igazolta is s reméljük, hogy ezen buzgalma nem fog lankadni.

Helyreigazítás. Mult heti számunkban „Furfangos tolvajlás” cím alatt közöltük, hogy Kottosovszky Alajos nyitraboldogasszonyi lelkész egy ismeretlen tettes meglopota. Ez a hír annyiban szorult helyreigazításra, a mennyiben a lopás a meglopott lelkész távollétében történt.

Gazdasági előadások. F. évi március hó 15. 22. és 25. napjain a délutáni ájtatosság után nagy érdeklődéssel látogatott és hallgatott gazdasági előadást tartott Janda József dr., a ki legközelebb plebaniája területén községenkiint fogja szervezni a népszövetséget.

Elfeledett szobor. A bold. Szűznek a nyitrai törvényszéki palota előtt felállítandó szobrára újabb Sz. J. Nyitráról 5 kor., N. N. Nyitráról 10 koronát küldött. Hozzáadva a március 15-iki számban kimutatott 3637-74 kor.-hoz, lesz 3652-74 kor. — Isten fizesse meg!

Új vasuti állomás készül létesülni Csekejen, a mi főleg Egerszegre nézve nagy előny lesz. Miut halljuk, gróf Hunyady László dr. orsz. képviselő sokat fáradozott ez ügyben, mely rövidesen telő alá kerül.

Kézrekerült betörő. A legutóbb Nyitrán elkövetett betörések (Braunsteiner, és Fink-féle) tettesét Budapesten az államrendőrség letartóztatta. A tettes Henzl György, 29 éves tuzsinai illetőségű szobafestő, a ki azzal tette magát gyanússá, hogy a fővárosban sok olyan holmit bocsátott áruba, a melyek származását igazolni nem tudta. A megejtett nyomozás szálai csakhamar helyes nyomra vezettek, s már eddig is kétségtelen beigazolást nyert, hogy az elfogottnál a Braunsteiner és Fink-féle betörésből származó holmik is vannak. Ennek alapján a nyomozás kiegészítése végett városi rendőrségünk az elfogott betörőt Nyitrára szállította. Henzl Nyitrán nem bírt lakással s ide csak vendégszerelvényi járt, nappal beszerezte a helyszíni ismereteit s éjjel végrehajtotta a betöréseket s ezek módjából is kitűnik, hogy szakavatott egyén s biztosra dolgozik.

A Ksod Zsolnán. A furesa hangzású összevont szó a Kassa—oderbergi vasutat jelenti, melynek üzletvezetőségeért sikra szállott az élénk forgalmú Zsolna város, melynek régi óhaja az, hogy falai között székeljen az üzletvezetőség. Ez ügyben minap küldöttség járt a kereskedelmi miniszternél, a ki a város kérelmének jóindulatú méltánylását ígerte meg. A küldöttségben a képviselőtestület tagjain és egyéb hivatalos személyeken kívül résztvettek: dr. Smialovszky Valér főispán, dr. Ság Manó, dr. Gyuriss Emil, dr. Ernst Sándor, Béla Henrik és Szmeccsányi György orsz. képviselők.

A nyitravölgyi vasuti közlekedés. Lapunk mult számában hírt adtunk arról, hogy a közönség körében egyre szaporodnak a panaszok az érsekújvári—privigyei vonat közlekedésének lassúsága miatt és hogy a privigyei járásban, a mely leginkább sínyli a gyatra közlekedési viszonyokat, legelőször indult meg azok javítása érdekében. Eddig vicekben adtak kifejezést elégedetlenségüknek a vasutal szemben, melyekben a legkésőbb akasztófahumor nyilatkozott meg, de most komoly, nagyszabású akcióba fogtak ez ügyben. Kifogásaikat és óhajaikat pontokba foglalva — kérvényt intéznek a kereskedelmi miniszternek, amelyben 1) a hosszú tartózkodási időknél megrövidítést kérik, amelyek még abból az időből származnak, amikor nem jártak tehervonatok és a személyvonatoknak az árúkezelést is kellett végezniök, de amelyek — mióta rendes vonatok közlekednek — fölöslegessé váltak; 2) tekintettel arra, hogy a pálya 12 év alatt jól megüledhetett és a személyvonatoknak nem kell árúkezelést végezniök, kérik, hogy a személyvonatok a rendes. 45 km. óránkénti sebességgel közlekedhessenek Érsekújvár és Privigye között; 3) mivel személyvonathoz nincs csatlakozásuk Budapest felé, s így az utasok nagyrésze, akik financiai szempontból nem vehetik igénybe a gyorsvonatot, órákon át kénytelen várakozni Érsekújváron, de Trencsén felől sincs csatlakozásuk, kérik, hogy a 4407. és 4410. sz. vonatok Nagyatpolcsány és Privigye között is közlekedjenek.

A magunk részéről teljesen helyénvalónak tartjuk a mozgalmat, mert — mint a kérvény is kiemeli — „a hosszú tartózkodási idő, a vonat lassú járása, s a rossz összeköttetésekkel folyó hosszas várakozások által előidézett, testet-lelket ölő unalom gyötrelmei kívül — lehetetlen eltekinteni ama nemzetgazdasági kártól, amely az így

unalomban eltöltött, retentó sok munkaidőnek elvesztegetéséből származott.” Jó volna, ha — mint a mozgalom vezetői óhajják — a kérvényt magáévá tenné a Nyitravölgynek és a trencsénbaani vonalnak érdekelt része. Úgy a községek mint a testületek mielőbb jelezzék csatlakozásukat a kérvényhez a „Privigyei Hírlap” szerkesztőségénél.

Rossz lakáviszonyok. Báró Steiger Albertnek kálmánfalvi birtokán a cselédlakások leirhatlanul rosszak. Öt-hat cselédcsalád lakik együtt húsz-harminc taggal. Az ottani bérlő alig tud már cselédet kapni éppen a lakás rosszasága miatt. Jó volna a közigazgatási községeknek erről tudomást venniök. A majorsági udvar is ocsmány állapotban van, pocsolyszerű sárhely az és nem udvar.

A pöstyéni vasuti és postatiáztviselőik által f. é. február hó 15-én rendezett „Közlekedési bál” és ugyanecek általuk március hó 3-án rendezett „Kedélyes este” együttes tiszta jövedelme 68 kor. 48 fillér volt, mely összeg a kitűzött célnak megfelelően a pöstyéni elemi iskolák között osztott fel, a magyar nyelvben legjobb előmenetelt tanúsított gyermekek megjutalmazására. A Közlekedési bálra felülfizettek: Antal Gáspár 7 k., Antal Márton 4 k., Balkány Dezső 2 k., Bielek Vencel 6 k., Blum Berzi 10 k., Bock F. 3 k., Fodor László 3 k., Felsner Kitti 5 k., Fridrichovszky J. 4 k., Fuchs Jenő 7 k., Hoffmann József 2 k., Hoffmann N. 1 k., Keczely Rezső 1 k., Klor N. 2 k., Dr. Klein 4 k., Krausz Ottó 7 k., Kropácsy J. 1 k., Legday N. 1 k., Medenszky 1 k., Meth 2 k., Mihályi János 8 k., 20 fill., Mangold Zsiga 2 k., Dr. Neuwirth 7 k., Quittner Zsiga 2 k., Rónay A. 10 k., Roth M. 10 k., Stefanka Gáspár 3 k., Steinbrecher 3 k., Schulz Ede 10 k., Schulz Rezső 1 k., Schulz Miksa 2 k., Schlesinger R. 10 k., Scheibner R. 7 k., Dr. Schwarz Alajos 4 k., Uherek László 4 k., Urban Zsigmond 1 k., Dr. Valér Leó 3 k., Visnyovszky Rezső 1 k., Winter Armin 2 k., Winter Lajos 7 k., Winter Sándor 10 k., Gr. Zedvitz U. 10 kor. A Kedélyes estére: Dr. Alexander Leó 4 k., Fischer József 1 k., Fodor László 3 k., Kacsicz 1 k., Lelley Ernő 50 fill. N. N. 1 k., Dr. Radocza Tibor 5 k., Sándor, esperes 5 k., Schulz Ede 2 k., Schulz Rezső 1 k., Schulz Miksa 1 k., Schlesinger R. 3 k., Dr. Valér Leó 2 k., Winter Lajos 4 kor. Fogadják a nagylelkű felülfizetők úgy a rendezőség mint az iskolák hálás köszönetét.

Végzetes késelés. Huszka Lajos czabaji fiatal földmives legény korcsmai összeszólalkozásból kifolyólag e hó 25-én a falu korcsmájában oly szerencsétlenül szúrta mellen, közvetlenül a szív fölé, Sima József társát, hogy az most haldokolva fekszik szülei lakásán. A tettes látva virtuskodásának szomorú következményeit elmenekült s állítólag Nyitra város határában rejtőzködik, elfogatása iránt már intézkedtek.

A Katholikus Népszövetség szervezése husvét után a Nyitra völgyében is megindul, a hol már eddig is úgy a nép, mint annak vezetői számtalanszor jelét adták annak, hogy érzkkel bírnak a katolikus mozgalmak iránt. A Kath. Népszövetség szervezőinek figyelmébe ajánljuk, hogy a nép előtt az alapszabályoknak különösen a 8-dik pontját magyarázzák meg, a mely így szól:

8. §. A központban és lehetőség szerint a vidéki nagyobb városokban is tájékoztató és védő népirodát szervez, hol a tag peres és perenkívüli, közigazgatási, katonai, biztonsági, hitel, gazdasági, szolgálati stb. ügyekben fölvilágosítást és tanácsot nyerhet. Az iroda a hozzá beérkezett és igazoltnak talált panaszokat és sérelmeket a lehetőség szerint orvosoltatni törekszik.

Hol van az a magyar ember, aki ismerné a törvényt minden paragrafusát. A fiskális se tudja. És ebből az okból sűrűn bele is ütközik a láthatatlan tilalomfálkba. A bajt csak akkor veszi észre, mikor már a nyakán a törvény keze. Menne tanácsért, de az először is sok pénzbe kerül, másodsor bizonytalan abban, hogy jóakaratu, őszinte tanácsot kap-e, vagy csak pörbe akarják ugratni. Sokszor nem keresi az igazságot, mert nem tudja, hogy hol keresse, sőt azt sem tudja, hogy egyáltalában igaza van-e? Nos, a népszövetségi tag könnyen segítette a baján. *Levélben megírja esetét az irodának, 50 fillér válaszbélyeg mellékeléssel hozzá s rátermelt, becsületes, igazmondó katolikus ügyvédetől, megkapja a választ, a jogi tanácsot, hogy perelje-e, ne-e, hol pereljen, hogyan kezdje, melyik hivatalnál szorgalmazza az ügyét.* Egy ilyen tanács sok-sok száz koronánál többet ér. Sőt azt is megteszi a „Népszövetség”, hogy a *pervitelének a helyén megbízható ügyvédet ajánl.*

Ha ezt a népek praktikusán megmagyarázzák és kifejtik előtte, hogy a vezetők szándéka a Kath. Népszövetségből olyan erős, nagy és hatalmas tábort csinálni, mint a minó pl. az „Alliance Izraelite” avagy a szabadkőműveseknek az egész világot behalozó szövetezete, de persze jó és nemes célok érdekében es becsületes eszközök igénybevételevel, lehetetlen, hogy a nép tömegesen be ne lépjen a szövetségbe. *Nyitravölgyi.*

Viszocsánban március hó 15-én nagy lelkesültség közepette szintén megalakult a Katholikus Népszövetség. Helyi igazgató lett *Benyák József* lelkész. Csoportvezetőknek: *Netsch Ferenc, Petrács Béla, Sinszky István, Hugyecz János* választattak meg.

Semlén 200 taggal 15-én megalakult végleg a Népszövetség. Helyi igazgató *Jankovics István* plebános, helyettese *Bartosiewicz Jenő* községi jegyző; csoportvezetők: *Silvár Mihály, Sencsei István, Baranyik Mihály, Klampárik Ferenc, Beluszki János, Urbanecz János, Miklósi János, Kloton Imre, Molnár György, Holicska János és Javor Flóris.*

Óriási aprómarhavész graszszál a nagybodoki völgyben és Pereszlény körül. A mint megbetegedik az állat, ha le is ölik, feketésen vörös, undort keltő a húsa, és így hasznavehetetlen.

Nyitravármegye földrajza. A földrajz tárgyánál fogva szoros összefüggésbe van a természettudományi és történelmi tárgyakkal s azért a terv is szerves kapcsolatba hozza e három fontos ismeretkör. E főzempont jut érvényre a Szent-István-Társulat kiadásában megjelent Nyitravármegye földrajzában és pedig oly sikerülten, hogy a hivatalos bírálókat a legnagyobb elismeréssel adóznak érte. Tömören a lehetőségig összevontan s éppen ezért könnyű áttekinthetőséggel van írva e könyv, világos és szép nyelvezettel s nem az oly annyira elterjedt száraz iskolai tankönyvstílusban. Rövidsége dacára, minden lényegest magában foglal, a földrajzi alapismerteket, az életviszonyok ismertetését az éghajlattal s a gazdasági étellel kapcsolatban, s földrajzi helyekhez kapcsolódó nevezetesebb történelmi eseményeket és kulturtörténeti adatokat, stb. E földrajz Györfly János és Zelliger Arnold kiváló tankönyvírók és gyakorlati pedagógusok szerkesztéséből került ki, már ez a körülmény is bizonyíték arra, hogy e könyvecske a tanítóknak valódi előnyére s a tanulóknak hasznára és öröme fog válni. Szerzők az előadás egyszerűségére, közvetlenségére s könnyen érthetőségére törekedtek s könyvük értékét emeli különösen az, hogy a hazafias és keresztényi szellem ápolását célzó vonásokat igen szépen szövik be a földrajz szövegébe. A könyv minden eddig megjelent e nemű munkát tulszárnyal előállításának gondosságával, képeinek sokaságával, szépségével és előadási módjának rendszerességével, mely azonban tudálékossággá nem válik. Ára 40 fillér. Megismerés és használatba vétel végett tanítók részére szívesen küld mutatvány példányt a Szent-István-Társulat (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Felkérlettünk az alábbi sorok közlésére:

Tek. Hausner Frigyes urnak

Budapest.

Midőn a tegnap küldött pacificaleért járó összeget szerencsés vagyok megküldeni, nem tehetem, hogy egyuttal ne fejezzem ki őszinte köszönetemet a valódi műremekért. Várakozásomat felülmúlja, mert szebb mint a hógy terveztem. Úgy az áldozatra kész ajándékozó B. Ö. ur mint mindazok, a kik eddig látták, elragadtatással szóltak róla.

Világhírű monsztranzánk és kelyheink mellé méltán sorakozik a pacificale.

Örömem nagy és őszinte.

Tisztelettel

Misz Rezső

71. 1—1. esp.-plebános, Trencsén.

Háztartásban fontos a mohai *Agnes*-forrás, bővebbet a megjelent hirdetés. 69. 1—12.

Börkereskedés. Nagyarányú s a modern igényeknek minden tekintetben megfelelő cipészüzletben börkereskedést is bevezettem s azt a szakmához tartozó minden nyersanyaggal és használati cikkel felszereltem. Szaktudásom e téren a legmagasabb kívánalmaknak is eleget tesz. A vállalkozásra az indított, hogy a túlmagas nyersanyag árakkal dolgozó börkereskedésből, mely Nyitrán és vidéken az összes cipész iparosoknak terhére van, tisztességes verseny által szakmánkat megmentsem. Szándékom csak úgy sikerül, ha első sorban a városi iparos urak, de még inkább a vidéki fogyasztási szövetkezetek megrendeléseikkel támogatni sziveskednek. Az a körülmény, hogy üzletem megnyitása után más nyersanyag üzletben is leszálltak az árak, tisztán megbuktatómra való törekvés, melynek senkit sem volna szabad meglepésztetni. Üzletem szolid árai azonban mindenkor a természetes árak színvonalán maradnak. Mindnyájunk közös érdekében kérem az összes cipészüzlet-tulajdonosokat s a vidéki fogyasztási szövetkezetek vezetőit, hogy a cipész szakmához való anyagbeszerzésnél mindenkor a legjutányosabb árakon s legkedvezőbb

feltételek mellett kiszolgáló üzletemet (Nyitra, Megyeház-utca 7. sz.) fölkeresni sziveskedjenek. *Ifj. Sulgan András*, cipészmeister. 72. 1-1.

Színház.

A színház iránt csökkenő érdeklődést a vasárnap színre került Strausz Oszkár bájos zenéjű operettje, a „Varázskeringő” némileg felénkítettette. A fiatal zeneszerző Lehár „Vig özvegy”-nek határtalan sikere után indult, s bár a társszerzők, Dörmann és Jakobson librettója elég mulatságos, de nem minden igényt kielégítő. Különösen nagy teret nyer benne a pikáns, szabadszájú operettfűszer, a frivolság. A közismert cselekmény mind ezen épül fel s a hatásvadászat miatt az alakok meglehetősen gyámoltalanok s itt-ott lehetetlen módon groteszkek. Ha nem operettben játszanának, abszurdumok volnának. De hát az operettben minden lehet.

Sik Rezső XIII. Joachim jól adjusztált alakjában kevés humorról s nem jó maszkkal játszott, túlfiatalt volt sógorához képest. A hangja jó, különösen jól érvényesül az együttesekben. Helena hercegnő különös temperamentumu szerepét Dénes Ella énekelte, kissé rekedt hangon, de elég precíz alakításban. Virágot is kapott, s csak utóbb sült ki a tévedés, hogy az Moly-nak volt szánva. Szalóki pazar alakítást mutatott be ismét az operett egyedüli jó, de lekópiázott (eredetijét lásd „Zeta Mirkó”) Lothár gróf szerepében, maszkja is első pillanatra megkapóan sikerült, kár, hogy a harmadik felvonásban annyira elalposul szerepe s ő csupán egy izléstelenül beállított pófozó-gép lesz. „Pikkoló” dalát háromszor ismételte meg Moly Margittal. Váradi (Niki) igyekezett rossz szerepéből jó alakítást adni s e hangja is eléggé érvényesült. Igen jó volt a „Halkan száll” keringője, a mit meg is újrátak. Szántó és Bakó csekélyebb szerepben játszott, Halmi (Frederika) pazarul csinálta, különösen a „Paprikás” nótánál. A főalakj és Wendelin nem érvényesülhettek kis szerepükben. Moly Margit igen kedves és nagyon jó volt, különösen a végjelenetben túlzott az összes „Franci”-kon, kit eddig láttunk. Éneke kedves és szép, csak ne volna olykor-olykor fesztelenül csapongó. Virágot is kapott szép játékáért. Megemlíthjük meg

végre Egri Bertát, a ki groteszk szerepét várokozásunkon felül oldotta meg.

Az együttesek szabatosan mentek, de a fényesnek hirdetett kiállítás, a harmadik felvonás új színpadján kívül, bizony se nem fénylett, se nem volt új. A zenekar fegyelmezettebben operált, de nem volt elég színes s így a partitúra sokat veszített értékéből. A rendezés kiválósággal nem dicsekedhetett.

A sok színes képben bizony sok a reklám, s erkölcsös mamák fiatal leányaikat ne vigyék e darabba, a melyet hétfőn megismételtek.

Kedden a „Velencei kalmár” Sekszpir 5 felvonásos színjátéka ment. A darab érdeme szoliditása, s gyilkosságmentes cselekménye, melyet erősen kurtitva adtak elő. Rendezése ügyes, egysege azonban a sok változó szín miatt csappant. A zenekar nem nagyon erőltette meg magát. A szereposztás jó, bár nem szívesen láttuk Gazdi s Harmath mellőzését. Hervay igen intelligens alakítással mutatta be Porciát, kísérője Radó Aranka kedves, de nem eléggé alkalmazkodó volt. Pálfi Jessicája meglehetősen tukarkodott a tehetség megnyilvánulásában, győnge színvonalú alak.

A férfiszereplők vezetője Szabó, Bassaniója dicséretes buzgalommal volt kidolgozva, mellette Antonie személyesítője s a többiek is hozzá járultak a sikerhez. Sik (Schillock) meglehetősen óvakodott szokott hibáitól, s így alakítása elég sikerült volt.

Szerdán délután a „Görög rabszolga”-t adták, határozottan nem való délutáni előadásnak. Este Martos, Bakonyi és Huszka triumviratus regényes daljátéka, „Bob herceg” ismert darabja került előadásra.

Ragányi a címszerepet igen kedvesen adta; Szalóki jó komikus, de Pomponiusz szerepében Sik jobb lett volna. „Amie” (Dénes Ella) bár alakításához sok szólni való nincsen, mégis jobban vigyázhatna az időjárás hatásaira túlzékony hangjára. Halmi, Radó és Váradi jó összejátekot nyújtottak. Szalai Plunymelding szerepében egyhangú volt.

A női kar fegyelmezettebb, a zenekar, különösen Szalókival szemben előzékenyebb lehetett volna. A rendezés nem volt pazar, de ügyes s az egész darabot szívesebben vesszük 10-szer, mint „Durand-Durand”-ot egyszer. M.

Irodalom.

Gyónási könyvecske katolikus gyermekek számára. Irta dr. Dreher Tivadar.

A közeledő husvétii szent gyónási időköz előtt nem igen tudunk jobb könyvecsket ajánlani azoknak, kik katolikus gyermekek lelki életének irányítására vannak hivatva dr. Dreher Tivadar kis munkájánál. Ez a könyvecske nem csak arra nézve jó útmutató, hogy miként katolikus gyermeknek a szent gyónást ajtatosan és helyesen elvégezni, hanem a függelékében adott olvasmányok által a gyónás lényegét, jelentőségét, célját is megmagyarázza s így eloszlatja azon tévedéseket, a melyeket a ma mindentüvé eljutó gúny, kétely, tagadás a gyermeki lélekben is könnyen feltámaszthat. Husvétii szent gyónásnál megbecsülhetetlen segítség. Csinosan bekötött példányok ára 36 fillér. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében (IV., Kecskeméti u. 2.).

Telefon.

Cz. A. Nyilatkozatát jelen számban már nem hozhattuk. Meg kell még fontolnunk közöljük-e egyáltalában, mert nem látjuk be, miért nem viselkedhetett volna Ön teljesen passive? Azt a célt, melyet nyilatkozatában említ, így is elérhette volna.

Egy alsószobori NYARALÓ,

mely négy szoba és mellék-helyiségből áll, bérbeadandó esetleg magán uton eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

70. 1-3.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas ásványvíz** erre a legbiztosabb óvószer.

Minden külföldit fölülmúl **hazánk természetes szénsavas** vizek királya:

a mohai ÁGNES-Forrás

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitünő asztali bor- és **gyógyvíz, a gyomorégést**

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbetegségeknek.

Mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitünő szere a legkülönfélébb **gyomor-, légsző- és húgyszervi betegségeknek.** Azért tehát

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **gyomor-, bél- és légszőhuruttól** szabadulni akarunk.

Dr. Kéthly.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha a **vesebajt** gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **étvágyhiány** és **emésztési zavarok** állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **májbajoktól** és **sárgaságtól** szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétés értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.**

Kedvelt borvíz!

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Kedvelt borvíz!

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: AITNER FERENC ÚRNÁL, NYITRÁN.

Nyitrai kereskedelmi és hitelintézet.

Hirdetmény.

Míthogy a folyó hó 29-én egybehívott rendkívüli közgyűlésre a határozatképességhez az alapszabályok 33. §-a értelmében szükséges részvény szám le nem tétetett, ennél fogva a

rendkívüli közgyűlés

a már közölt napirenddel

f. é. április 5-ike d. e. 10 órára

halasztatik el, miről a t. cz. részvényesek értesítettek azzal, hogy ezen közgyűlés tekintet nélkül a megjelent részvényesek s az általuk képviselt részvények számára érvényesen határozhat.

Nyitrán, 1908. március 28-án.

73. 1-1.

Az igazgatóság.

Versenyárgyalás.

A nyitrai püspökségi uradalom vágegyházi (Kosztolna) és vágpüspöki (Biszkupicz) trenesénmegyei birtokai — előbbi circa 350, utóbbi 258 m. hold **1908. évi október hó 1-től 1911. évi szeptember hó 30-ig** tartó három egymás után következő évekre folyó évi április hó 30-án délelőtt 10 órakor a püspökségi uradalom főtiszttségénél Mocsonok zárt ajánlati **nyilvános versenyárgyalás** útján bérbe fognak adatni.

A nevezett bérbirtokok mindegyikére külön ajánlat teendő.

A versenyárgyalási feltételeknek megfelelően kiállított írásbeli ajánlatok az uradalom főtiszttségénél, a versenyárgyalási nap **délelőtt 10 órájáig** nyújtandók be.

Az ajánlatok borítékán jelendő, hogy az ajánlat mely bértagra vonatkozik.

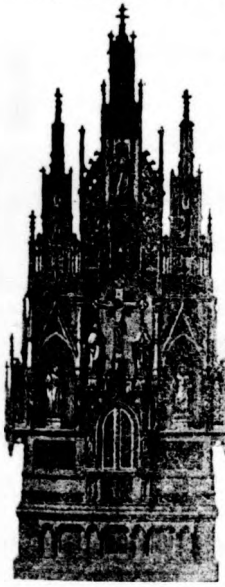
Bánatpénzül minden hold után 4 korona melléklendő az ajánlathoz.

Bánatpénz nélküli ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. Bővebb felvilágosítást a **főtisztzi hivatal nyújt Mocsonokon**, (Nyitra megye.) 64. 2-4.

SEILNACHT JÓZSEF

= képfaragó, oltárépítő és aranyozó =
templom művészeti műterme

GALGOCZ
(Nyitra megye).

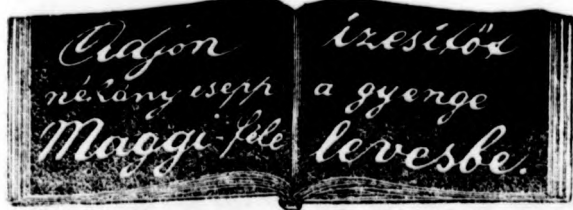
Németprónai templom főoltára 1907.

Oltárok, szöszékek, keresztelő-kutak, szobrok és kereszt-úti állomások stb. izléses készítése.

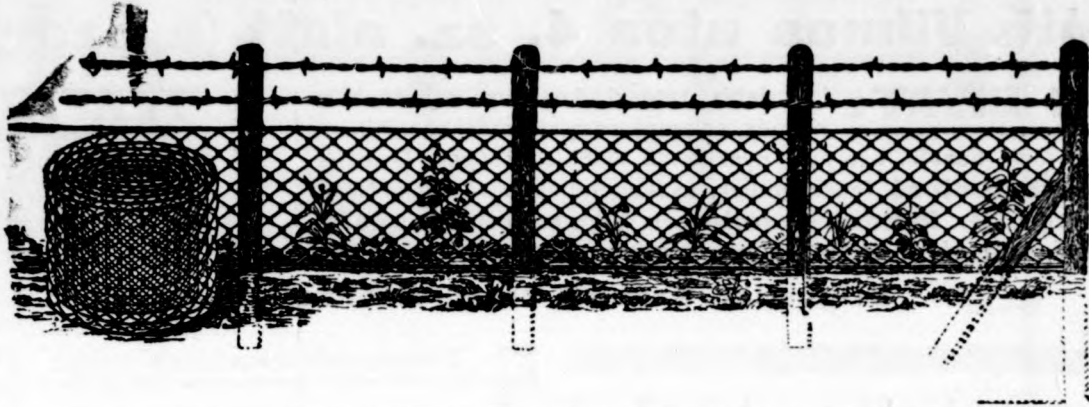
Régi oltárok átala-kítása és diszítése.

Vázlatokat és költ-ségelőirányzatokat díjmentesen küldök.

46. 7-24.

PÁZMÁNDI JÓZSEF kerítés, sodronyfonó és szövő-ipar üzlete
NYITRÁN, TÓTH VILMOS UTCA 32. SZÁM.

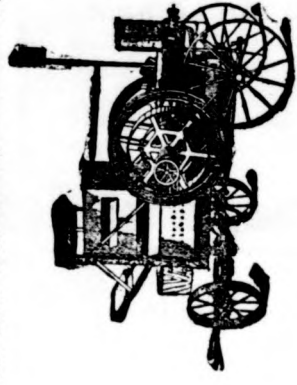
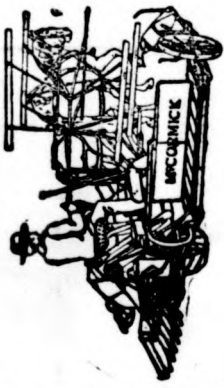
Saját készítményű gép sodrony-fonataim olesóságuknál és tartóságuknál fogva különösen alkalmasak szőlők, kertek, vadás-erdők, nyaralók park-, gazdasági épületek, kerti pavillonok, folyosók és baromfi ketrecek stb. bekerítésére. — Gyep- és virág dísz-kerítések, föld-, kavics- és köszénáthányó rosták, rezesített acél matrac-fonatok, vas-ajtók, kapuk, ablak-rácszatok, réz- és vassodrony-szövetek és fonatok gabona tisztításhoz, ugyszintén kék és zöld sodronyból ablak-légyszövetek, sziták és rosták készítése.

Ajánlom továbbá a legujabb készítményű hatszögletű lyukakkal többször csavart, horganyozott (cínezett) sodrony-fonatot, melynek alsó és felső széle több szálból font sodronnyal van ellátva. Míthogy azonban ezen fonat teljesen kész állapotban utólagosan lesz horganyozva, tehát szépség és tartóság tekintetében felülmul eddig létező minden gyártmányt, és azzal az előnnyel is bír, hogy a többszörösen csavart fonat utólagos horganyozás következtében tömörebb és könnyen házilag felszerelhető.

Az összegek megállapodás szerint részletekben is törleszthetők. 51. 6-20.

Mc Cormick
amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára:
Budapest, V., Alkotmány-utca 12.
Knecht E. John igazgató.
Mc Cormick kévekövő-arató-
gépei és marokkrakó-arató-
gépei a magyar viszonyoknak
megfelelően külön lesznek gyártva.
Ez nem üres frázis, hanem tény!

Összes gép- és aratógép-üzletünk minden részletekben is megvan. 66. 2-10.

WEIGL ANTAL

PAPI ÉS POLGÁRI
SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfino-mabb bel- és külföldi szövetek-ből álló raktárát, — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címá-dákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

VEREBÉLY GÉZA LEGNAGYOBB S FŐVÁROSI MODERN BERENDEZÉSŰ ÜRI- ÉS NŐI-DIVAT ÁRÚHÁZA NYITRÁN,

Tóth Vilmos utca 4. sz. alatt (a Szarvas-szálloda mellett)

NŐI DIVAT: Legujabb tavaszi kosztüm alj és blúz kelmék, selymek nagy választékban. Kitünő állású fűző, keztyű, esernyő, nyakkendő különlegességek. **Szolid és feltűnő olcsó** fehérneműek, asztalneműek és vásznak. Nagy szőnyeg-raktár. **Minden szombaton nagy maradék vásármesés olcsó árakban.**

FÉRFI DIVAT: Legujabb tavaszi kemény kalap ujdonságok. — Sétabotok, keztyűk. — Esernyők. Sárképők. Nyakkendőkből óriási választék. **Megbízható férfi** fehérneműek. Elsőminőségű gallérok 6³/₄ cm. magasságig tucattja K 4-70 darabja 40 fill. I tct. kézelő 24 cm.-ig tucattja K 7-1 pár 60 fillér.

Szigoruan szabott árak. Azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény.

Gazdák figyelmébe!

A szőlő peronospora, lisztharmat, rákfenésedés, (anthracosis) sárgaság, (clorosis) és fűrtrohadás betegségei valamint szőlőmolyok okozta kártételek; ugyszintén a burgonya (krumpli) ragya (phytophthora) szárrohadás és gyűrűsbetegsége (bacillus solanineola) ellen, valamint a szőlőkben, mezőgazdaságban és a kertészetben élősdű gomba és rovarkárok megátlására és leküzdésére legmelegebben ajánljuk

SCHLOESING THEOPHIL

világhírű francia gazdasági vegyész által Marselle-ben gyártott egyedül álló és leghatásosabb védekezési szereket.

Egyedüli vezérképviselő a Magyar birodalom területére: **FRANKL ADOLF banküzlete**, Budapest, VI. Eötvös-u. 19. (Saját ház) Arájlattal és mindennemű felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Beszerezési forrás és képviselő Nyitrán **Nagel Dávid** úrnál, Galgócson **Nagel Mór és Fia** cégnél. 60. 3-4.

Szőlő-oltványokat

szállít, **fajtisztaságért jótállva** legdusabb

választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti 144. 20-20.

első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **Caspari Frigyes**, Medgyes 96. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségtől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntetve az Országos Ipar-egyesület nagy ezüst érdmével.

SULGAN ANDRÁS

42. 8-52. OIPÉSZ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe modern berendezésű

nagy cipőraktárát

Továbbá ajánlja **felsőréssz készítményeit és bőrkereskedését** a t. cipésmester urak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőröket: angol bagaria, chevreaux, box és borjubört stb., valamint az összes cipész kellékeket. Mérték utáni felsőréssz kidolgozására különös gond fordítatik.

Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny és hibás nővesű lábakra nagy figyelem fordítatik.

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Hirdetmény.

Nagy mennyiségű első osztályú szokvány minőségű sima és gyökeres

Riparia-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyra nemesített első osztályú szokvány minőségű a legjobb bor és csemege fajú

gyökeres fásoltványok

hozhatnak általunk forgalomba.

Badacsonyvidéki szőlőtelep kezelősége
Tapolca (Balaton mellett).

171. 18-20.

Legmegbízhatóbb cég!

Alapítottott
1897-ben.

Alapítottott
1897-ben.

165. 19-52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe saját készítményű szücsárú **raktárát női boákban és jaknikban.**

A főtisztelendő lelkész urak részére **utazóbunda, lábzsák** nagy választékban; ezek kölesön is kaphatók vagy öregért becserelehetők. — Raktáron tartok továbbá mindenféle kül- és belföldi **bőröket kabátbélésnek szabók részére.**

Javításokat és átalakításokat jutányos áron elvállal.

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.